

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Skola: *Vätternskolan F-6*

Läsåret: 2021/2022

Syfte

Skolan tar avstånd från alla former av diskriminering och kränkande behandling. Syftet med skolans arbete är att målinriktat motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier förekommer i skolan. Alla på skolan har rätt att bli behandlade som individer utifrån sina egna förutsättningar och på lika villkor. Alla delar i skolans verksamhet omfattas av planen. Planen är ett arbetsredskap för all personal på skolan både pedagogisk och annan personal. Skolpersonal ska presentera och arbeta med planen tillsammans med elever. Uppstår situationer av diskriminering eller kränkande behandling ska vi alltid agera. Skolan ska vara en trygg och säker plats där elever och personal trivs, utvecklas och känner trygghet.

Skolans namn Vätternskolan	Planen gäller Läsår 2021/2022
Verksamhetsformer som omfattas av planen (årskurser, fritidshem m.m.) F-6 inkl. fritidshem	
Ansvariga för planen Annelie Edén rektor F-3/fritidshem och Marie Johansson rektor 4-6	

Lagrum

Utgångspunkt för denna plan är dels 6 kap. skollagen (2010:800), dels diskrimineringslagen (2008:567) och därmed täcker denna plan kraven i skollagen och diskrimineringslagen.

Diskrimineringslagen

Enligt diskrimineringslagen ska skolan fortlöpande arbeta i fyra steg med att motverka diskriminering. Arbetet syftar till att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning.

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering har ett dokumentationskrav. Dokumentationskravet ersätter det tidigare kravet på att ha en likabehandlingsplan och ska göras löpande under året.

Diskrimineringslagen kräver att varje skola;

- Arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever.
- Ska göra allt de kan för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder.

Diskrimineringslagen förbjuder sex former av diskriminering:

Direkt diskriminering - när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation.

Indirekt diskriminering - när det finns en regel eller en rutin som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med visst kön, viss könsidentitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder.

Bristande tillgänglighet - när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Trakasserier - är förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier -förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Instruktion att diskriminera - kan vara att enbart arbetssökande med svenska namn ska intervjuas, någon som är homosexuell inte ska få service, en person med en viss etnisk tillhörighet inte ska få komma in i affären eller restaurangen.

Skollagen

Enligt skollagen kapitel 6 är skolan skyldig att:

- Målmedvetet arbeta mot kränkande behandling av barn och elever.
- Göra allt de kan för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Varje år upprätta en plan mot kränkande behandling.
- Leva upp till den så kallade anmälningsskyldigheten. Om skolpersonalen får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling är de skyldiga att informera rektor
- Rektorn är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen, det vill säga den som driver skolan.

I skollagen kapitel 6 finns också ett förbud för vuxna i skolan att kränka ett barn eller en elev.

Definitioner av centrala begrepp

Diskriminering innebär att en elev missgynnas eller kränks av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen av elever och barn. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering av barn och elever. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker en elevs värdighet.

Trakasserier och *kränkande behandling* kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Det är den utsatta elevens upplevelse som ska beaktas, om eleven känner sig kränkt eller diskriminerad.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet. Gemensamt för trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Delaktighet i utarbetandet av planen

Elevernas delaktighet i utarbetandet av planen

Genom trygghetsvandringar, enkäter, sociogram, intervjuer, revidering av ordningsregler och förväntansdokument deltar eleverna aktivt i utarbetandet av planen. Planen går igenom vid varje läsårsstart och kontinuerligt under året genom diskussioner på klassråd och elevråd. I klasserna arbetar man fortlöpande med skolans värdegrund utifrån klassernas behov.

Vårdnadshavarnas delaktighet i utarbetandet av planen

Planen tas upp till diskussion på föräldramöten och skolråd, så att vårdnadshavare kan lämna synpunkter. Planen finns tillgänglig på Vätternskolans hemsida.

Personalens delaktighet i utarbetandet av planen

En arbetsgrupp reviderar planen som sedan går på remiss till övrig personal.

Kartläggning

Inför varje läsår görs en ny kartläggning av verksamheten för att planen ska anpassas efter det rådande läget. Eleverna är experter på hur situationen är och medverkar alltid i kartläggningen. Arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering utgår ifrån det som framkom av kartläggningen. Även situationer som uppstår utanför skolan räknas, om de har samband med verksamheten.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna bidrar till kartläggning genom ex trygghetsvandringar, enkäter, sociogram, intervjuer, klassråd, elevråd, revidering av ordningsregler och förväntansdokument. Ventilen ansvarar för de årliga sociogrammen i form av kontinuerligt genomförda trivselsamtal. I mars genomförs centralenkäten i klasserna.

Hur vårdnadshavare har involverats i kartläggningen

Vårdnadshavare ges möjlighet att delta i centralenkät samt föra sin talan på föräldramöten, skolråd och utvecklingssamtal.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personal svarar på centralenkät och följer upp och hanterar resultatet från centralenkäterna från elever, vårdnadshavare och personal samt följer upp insatserna. Diskussioner kring planen förs på arbetslag och APT kontinuerligt under läsåret.

Hur kartläggningen har genomförts

Centralenkäter analyseras av personal och åtgärder diskuteras. Rektor, Ventilen, specialpedagog samt kurator följer upp kränkingsärenden 1 ggn/månad. En arbetsgrupp sammanställer kartläggning samt reviderar planen vid läsårets slut.

Resultat av kartläggning

Kartläggningen visar att de allra flesta eleverna trivs och känner sig trygga i skolan.

Vad har trivselsamtalen i skolan visat?

Resultatet från trivselsamtalen är svåranalyserade, då de kan visa dagsform i hög utsträckning. Dock visade det sig att några elever var ensamma eller att några elever säger att andra elever är elaka mot något barn. Centralenkäten 2021 visar att 96 % av eleverna i årskurs 2 och 97 % av eleverna i årskurs 4 svarade att de hade en kompis att vara med på rasten.

Vad har trivselsamtalen i fritidshem visat?

Vissa elever uttrycker i trivselsamtalen att kompisen går hem efter skolan och att man inte har någon att vara med. Centralenkäten 2021 visar att 96 % av eleverna i årskurs 2 och 88 % av eleverna i årskurs 4 trivs på fritidshemmet.

Vad har centralenkäten visat?

Personal behöver bli medveten om elevers känsla av trygghet. Ett fortsatt arbete måste ske kring de platser i skolan som eleverna upplever som otrygga. 76 % av eleverna i årskurs 2 respektive 86 % av eleverna i årskurs 4 svarade att de känner sig trygga i skolan enligt centralenkäten 2021.

Personal behöver få samsyn kring regler.

Personal, vårdnadshavare och elever upplever att arbetet kring kränkande behandling fungerar bra på skolan. Centralenkäten som personalen besvarade år 2021 visar att 100 % av personalen vet vad de ska göra om de upptäcker att en elev utsätts för kränkande behandling.

Främja elevers lika rättigheter och motverka diskriminering

Utifrån kartläggningen kommer skolan att genomföra följande åtgärder

Arbetet handlar inte om att genomföra åtgärder mot problem som redan uppkommit i ett enskilt fall, utan om att förebygga att barn, elever eller studerande diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter till exempel i förskolan, skolan eller på fritidshemmet.

Diskrimineringsgrund Åtgärder ska vidtas för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter på en mer generell och strukturell nivå.	Vad ska göras? Arbetet kan omfatta kompetensutveckling för personalen för att öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering.	När?	Vem är ansvarig?	När och hur ska uppföljning ske? Observera att dokumentation ska ske löpande.
Kön	Oavsett kön ska alla elever ha lika stort inflytande, delaktighet och talutrymme. Vi gör detta genom att fördela ordet med hjälp av olika metoder. Undervisningen präglas av en medveten tanke vid val av litteratur, filmer osv.	21/22	All personal	Kontinuerligt under arbetslag
Könsöverskridande identitet eller uttryck	Samtal med eleverna om normer kring kön. När vi bjuder in företag eller gör studiebesök försöker vi att bjuda in ej förväntad könsroll till olika yrken tex kvinnlig elektriker.	21/22	All personal	Juni 2022
Etnisk tillhörighet	Ta tillvara alla olika möjligheter som ges till internationalisering och förståelse för andra kulturer.	21/22	All personal	Juni 2022
Religion eller annan trosuppfattning	Diskutera och analysera förutfattade meningar och föreställningar om olika religiösa grupper som förekommer i media.	Vid lämpliga arbetsområden och vid aktuella händelser.	All personal	Juni 2022
Funktionsnedsättning	Vi anpassar undervisning och aktiviteter samt tillrättalägger fysisk miljö så att alla kan delta. Vi har återkommande diskussioner om allas lika värde.	21/22	All personal	Juni 2022
Sexuell läggning	Diskutera frågor, normer och ord kring kön samt identitet.	21/22	All personal	Juni 2022
Ålder	Fadderverksamhet där vi arbetar över åldersgränserna.	21/22	All personal	Juni 2022
Ansvarig för den löpande dokumentationen:	Rektor/Pedagoger/personal i Ventilen.			

Förebygga och förhindra kränkande behandling

Utifrån kartläggningen kommer skolan att genomföra följande åtgärder				
Åtgärd nr Åtgärder för att förebygga incidenter på platser eller i situationer som framkommit i kartläggningen.	Vad ska göras?	När?	Vem är ansvarig?	När och hur ska uppföljning ske?
1. Öka elevers trygghet/ öka personalens medvetenhet om elevernas trygghet	<p>Trivselsamtal både på skola och fritidshem med återkoppling till elever och personal under hösten.</p> <p>Genomföra en årlig trygghetsvandring tillsammans med rektorer och representanter från elevrådet.</p> <p>Följ upp och diskutera elevernas trygghet i arbetslaget.</p> <p>Ventilen arbetar förebyggande och hälsofrämjande utifrån sin årsklocka samt följer upp enskilda ärenden utifrån sociogram samt samtal med elever och personal.</p> <p>Fortsatt arbete kring otrygga platser, så som korridorer, matsal, omklädningsrum och liknande.</p>	21/22	Ventilen, klasslärare och rektorer.	Efter genomförande både på höstterminen.
2. Raster	Rastbod och rastaktiviteter finns. Tydlig arbetsbeskrivning finns för rastvärdar och rastaktivetsansvariga. Rastvärdarna bär västar.	Ht -21	Rastvärd	Regelbundet på arbetslag

	De vuxna som är ute under rasten ska ha tid att följa upp konflikter. Aktiviteter som passar eleverna på mellanstadiet planeras.			
3. Arbetsro	Trivsel, trygghet och arbetsro ska finnas som en fast punkt på dagordningen på klassråden. Viktigt att dessa diskussioner följs upp regelbundet.	Alla klassråd	Undervisande lärare	Regelbundet på arbetslaget.
4. Värdegrundsarbete	Hela skolan startar terminen med ett gemensamt tema kring vår värdegrund. Värdegrundsarbetet sker sedan kontinuerligt efter behov i klasserna.	Uppstart de två första veckorna på höstterminen, sedan kontinuerligt under läsåret.	All personal.	På arbetslag efter genomfört tema.
5. Regler/förhållningssätt	Tydliggöra gemensamma regler och förhållningssätt för förbättrad samsyn genom fortsatta samtal i kollegiet.		Rektor	På arbetslag, APT

Rutiner för akuta situationer

Skolans utrednings- och åtgärdsskyldighet gäller för alla former av kränkningar och trakasserier som uppstår i samband med verksamheten oavsett om det utförs av elever eller personal. Det kan handla om sådant som händer på väg till eller på väg hem från skolan. Det kan även handla om något som händer på sociala medier. Även om händelsen är löst eller bagatellartad så ska en anmälan göras.

Rutiner för att tidigt upptäcka kränkande behandling

På vår skola ska all personal vara observant och uppmärksamma situationer där det finns misstanke om kränkande behandling eller trakasserier.

Gemensam värdegrund för personalen framtagen i samband med augustidagarna.
Trygghetsteam "Ventilen" arbetar främjande och förebyggande mot kränkande behandling och diskriminering och träffas varje vecka för att planera insatser efter de behov som uppkommit.
Rastvärdsschema med minst en vuxen i varje zon som har god uppsikt över platser där eleverna befinner sig på lektionsfri tid. Dessa vuxna har även tid avsatt för att följa upp konflikter som sker under rasttid.
Trivselsamtal och centralenkäter.
All personal är observant och tar direkt upp ärenden vid misstanke om kränkande behandling.

Rutiner för att anmäla misstanke om trakasserier och kränkande behandling

Det är den utsatta elevens upplevelse som ska beaktas, om eleven känner sig kränkt eller diskriminerad ska detta anmälas till rektor. Anmälan till rektor ska göras skyndsamt, helst samma dag. Rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Anmälan görs även här skyndsamt och på särskild blankett.

Enligt förarbeten till skollagen gäller anmälningsskyldigheten även om elev som utsatts inte själv känner sig kränkt. Det kan uppstå situationer där barn och elever på grund av ålder eller funktionsvariation inte förstår att den blir utsatt för kränkande behandling. Finns det en misstanke om kränkande behandling ska en anmälan göras.

Motala kommuns "Rutin för kränkande behandling" följs.
Anmälan till rektor görs via blankett på intranätet. Vårdnadshavare kontaktas. Rektor gör anmälan till huvudman i systemet Prorenata.

Rutiner- att utreda och åtgärda när elev trakasserar eller kränks av andra elever

Då personal får kännedom om att en elev utsatts för diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling ska utredning påbörjas skyndsamt. Utredningens omfattning måste avgöras från fall till fall. Rektor ansvarar för att utredning genomförs.

Utredningsgång:

1. Personal som får kännedom om, eller bevittnar händelsen försöker reda ut den akuta situationen och kontaktar samma dag berörda elevers mentorer. Samma personal anmäler detta till rektorn. Rektorn anmäler till huvudman enligt ovan beskrivna rutin.
2. Samtal med den/de som är utsatt. Tillvägagångsätt nedan anpassas efter den aktuella situationen.
3. Samtal med den/de som utför kränkningarna. Ställ frågor för att kunna reda ut vad som hänt. Använd bara öppna frågor.
4. Samtal med kamrater eller andra som befunnit sig runt "situationen".
5. Mentor/klasslärare eller annan personal kontaktar elevernas vårdnadshavare och informerar om hur skolan arbetar i ärendet.
6. Individuell plan för åtgärder upprättas för varje enskilt fall.

Tänkbara åtgärder är att:

- Ha återkommande samtal med barn, elever och eventuella vårdnadshavare.
 - Ha ökad uppsikt, särskilt på platser och vid tidpunkter som har visat sig vara riskfyllda.
 - Göra insatser med hjälp av elevhälsa (ex. kurator, psykolog).
7. Efter 1–2 veckor hålls ett uppföljningssamtal med eleven och andra inblandade. Känner eleven att hon/han fått upprättelse? Har kränkningarna upphört? Har inte kränkningarna upphört så måste andra eller mer intensiva åtgärder sättas in.

Rutiner- att utreda och åtgärda när elev trakasseras eller kränks av personal

Utredningsgång:

1. Utredningsgången kring eleven är samma som punkt 1–7 i exempel ovan. Utöver anmälan till huvudman kontaktar rektor även verksamhetschefen.
2. Utredningen kring personalen hanteras av verksamhetschefen. Utredningsgången ovan, i punkt 1–7, ska vara grund för utredningen kring personalen.

Rutiner: uppföljning av åtgärder vid trakasserier och kränkande behandling

När en åtgärd sätts in måste skolan följa upp och utvärdera åtgärden. Har den avsedda effekten uppnåtts? Syftet med de åtgärder som genomförs på såväl kort som lång sikt är att trakasserier ska upphöra. För att säkerställa att trakasserier eller kränkande behandling inte upprepas finns rutiner för att följa upp och utvärdera åtgärderna.

De olika ärendena följs upp av ansvarig klasslärare eller pedagogerna i Ventilen under tid och dokumenteras. Svaresåterkoppling ges till Bildningsnämnden inom tre månader angående vilka åtgärder som är genomförda och om ärendet är avslutat eller ej.

Rutiner för dokumentation av utredning, åtgärder och uppföljning

För att kunna följa upp effekterna av åtgärderna är det viktigt att dokumentation sker. Dokumentationen kan även hjälpa till att upptäcka om de inträffade kränkningarna eller trakasserier är del av ett större problem som kräver större insatser. Rektor ansvarar för att dokumentation förs om händelsen som föranlett anmälan om trakasserier eller kränkande behandling.

Pedagoger och ev. personal i Ventilen dokumenterar kontinuerligt sina insatser och åtgärder.

Förankring av planen

Det är viktigt att planen är känd hos all personal i verksamheten och hos barn, elever och vårdnadshavare.

Förankring hos elever

Planen går igenom på klassråd vid läsårsstart. Som en stående punkt på klassråd diskuteras trivsel, egna trivselregler i klassen och arbetsmiljöfrågor. Detta som en uppföljning av planen mot kränkande behandling och diskriminering under läsåret. Punkter från planen tas även upp på elevråd.

Förankring hos vårdnadshavare

Planen tas upp till diskussion på föräldramöte under hösten och på skolråd så att vårdnadshavare kan lämna synpunkter. Planen finns att läsa på skolans hemsida.

Förankring hos skolans personal

Ventilen gör ett utkast till den nya planen mot kränkande behandling och diskriminering som sedan tas upp med övrig personal på APT eller augustidagarna.

Utvärdering

Vid periodens slut ska planen utvärderas. Utvärderingen ska tillsammans med kartläggningen ligga till grund för utarbetandet av nya mål, åtgärder och rutiner. Utvärderingen ska också dokumenteras i nästa årsplan.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

De insatser vi gjort under året har gett goda resultat, dock behöver vi förstärka arbetet inom vissa områden. Arbetet med rastaktiviteter, Rastboden och rastzoner har ökat elevernas lek och bidragit till färre konflikter. Färre konflikter tas med in i klassrummet efter rast vilket ökar arbetsro och antalet fall av kränkande behandling har minskat. Arbetet med rasterna kommer därför fortsätta. Förbättringsåtgärder har gjorts på platser som upplevs vara otrygga för eleverna, men arbetet behöver fortsätta. Även arbetet kring samsyn hos personalen vad gäller ordningsregler på skolan kommer fortsätta under läsåret 21-22.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Susanne Persson, Kemal Pasic, Emma Nyrén, Faton Ramadani, Tony Waldau, Sofia Paulsson.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Annelie Edén och Marie Johansson, rektorer

Årets plan ska utvärderas senast
220630

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till:

Elever och vårdnadshavare kan alltid prata med all personal på skolan.

Kontaktuppgifter:

Rektor: Annelie Edén F-3/Fritidshem

telnr. 0141- 22 59 59

Rektor: Marie Johansson 4-6

telnr. 0141- 22 52 49

Skolsköterska: Felicia Samuelsson

telnr. 0141- 22 38 58

Kurator: Emma Nyrén

telnr. 0141- 22 54 03